2273-0030/0

29.06.00

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA FAÇADE, LA TOITURE ET CERTAINES PARTIES DE L'INTERIEUR DE LA MAISON DE L'ARCHITECTE LEON GOVAERTS, SISE RUE DE LIEDEKERKE, 112 A SAINT-JOSSE-TEN-NOODE.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23 ;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 4 juin 1998 entamant la procédure de classement comme monument de la façade, de la toiture et de certaines parties de l'intérieur de la maison de l'architecte Léon Govaerts, sise rue de Liedekerke, 112 à Saint-Josse-ten-Noode.

Vu l'avis du collège des bourgmestre et échevins de la commune de Saint-Josse-ten-Noode émis le 5 août 1998 ;

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE GEVEL, DE BEDAKING EN VAN BEPAALDE DELEN VAN DE WONING VAN ARCHITECT LEON GOVAERTS, GELEGEN 112 LIEDEKERKESTRAAT, TE SINT-JOOST-TEN-NODE.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 22 en 23 ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 juni 1998 houdende instelling van de procedure tot bescherming als monument van de gevel, de bedaking en van bepaalde delen van de woning van architect Léon Govaerts, gelegen 112 Liedekerkestraat, te Sint-Joost-ten-Node

Gelet op het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Sint-Joost-ten-Node uitgebracht op 5 augustus 1998 ;

Vu l'avis de la Commission royale des monuments et des sites émis le 7 avril 1999 ;

Considérant que le propriétaire n'a pas émis d'observation dans le délai prévu par l'article 20 de l'ordonnance du 4 mars 1993 ;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la région de Bruxelles-Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des Monuments et Sites,

ARRETE :

Article 1er – Sont classées comme monument la façade, la toiture et certaines parties de l'intérieur de la maison de l'architecte Léon Govaerts, sise rue de Liedekerke, 112 à Saint-Josse-ten-Noode connue au cadastre de Saint-Josse-ten-Noode, 6e division, section F, feuille unique, parcelle n° 29a7, en raison de son leur intérêt historique et artistique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Art. 2 - La zone de protection relative au monument décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen uitgebracht op 7 april 1999 ;

Overwegende dat de eigenaar geen opmerkingen heeft meegedeeld binnen de termijn opgelegd door artikel 20 van de ordonnantie van 4 maart 1993 ;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de Staatsecretaris belast met Monumenten en Landschappen,

BESLUIT :

Artikel 1 - Worden beschermd als monument , de gevel, de bedaking en bepaalde delen van de woning van architect Léon Govaerts, gelegen 112 Liedekerkestraat, te Sint-Joost-ten-Node, bekend ten kadaster te Sint-Joost-ten-Node, 6de afdeling, sectie F, enig blad, perceel nr. 29a7, wegens hun historische en artistieke waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

Art. 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde monument betreft het geheel van de percelen en de wegen, evenals gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de omtrek zoals afgebakend op het plan gevoegd in bijlage II van dit besluit.

Art. 3 - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 29 -06- 2000

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Jacques SIMONET

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, de la Rénovation Urbaine, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des Personnes,

Eric ANDRÉ

Art. 3 - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 29 -06- 2000

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Stadsvernieuwing, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT

KANSELARIJ

V.9605

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA FACADE , LA TOITURE ET CERTAINES PARTIES DE L'INTERIEUR DE LA MAISON DE L'ARCHITECTE LEON GOVAERTS, SISE RUE DE LIEDEKERKE, 112 A SAINT-JOSSE-TEN-NOODE.

Référence cadastrale : 6ème division, section F, feuille unique, parcelle n° 29a7.

Description sommaire.

Habitation personnelle de l'architecte Léon Govaerts, cette maison de maître présente son aspect actuel depuis 1899. Léon Govaerts avait en effet acheté un vaste immeuble d'inspiration néo-classique en 1864, dont il modifia profondément la façade, l'exhaussant d'un demi-étage et y appliquant un décor polychrome d'esprit Art nouveau.

Maison en double corps, elle présente cinq travées et trois niveaux sous une corniche galbée comprise entre deux consoles décoratives en pierre bleue. La travée centrale, en léger ressaut, est marquée au-dessus de la porte en plein cintre par un oriel à structure métallique décoré de motifs floraux peints.
Des panneaux ornés de sgraffites à motifs floraux stylisés assurent la liaison entre les fenêtres du rez-de-chaussée et celles du premier étages, lesquelles sont surmontées de tympans également ornés de sgraffites. Des ornements en terre cuite complètent ce décor qui contraste avec la blancheur des murs de briques.
Le dernier étage est éclairé par cinq fenêtres géminées dont les supports verticaux et les sommiers à décor végétal sont en pierre bleue. La taille caractéristique de ces derniers éléments, de même que la polychromie, évoquent l'Art nouveau floral.

Intérieur : les différentes pièces du rez-de-chaussée s'organisent autour d'un grand vestibule dont le sol est couvert de carreaux de marbre noir et blanc dessinant un damier. Ce vestibule est prolongé par la cage d'escalier laquelle est éclairée par une haute baie en plein cintre ornée d'un vitrail à motif floral d'inspiration Art nouveau.
La rampe de l'escalier tournant à deux volées est en fer forgé et bois. D'un esprit encore marqué par l'éclectisme, les trois pièces principales du rez-de-chaussée, à l'origine salon, salle à manger et atelier, sont ornées chacune dans un style différent : Louis XVI, d'inspiration Art nouveau - corniche du plafond et cheminée à motifs floraux stylisées - et Beaux-Arts.
Au premier étage, il faut remarquer une haute cheminée en marbre veiné avec frise de cavaliers en marbre blanc dans le goût néo-grec. Une seconde cheminée, moins imposante, reprend l'opposition du marbre veiné et du marbre blanc de la première.

L'intérêt du bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'Ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique et artistique.

Formé par l'architecte Ernest Hendrickx, élève et collaborateur de Viollet-le-Duc, ainsi que par les idées novatrices deWilliam Morris lors d'un temps d'étude à Londres, Léon Govaerts allait passer avec facilité d'un style à l'autre, débutant par des créations marquées par l'éclectisme - l'hôtel de ville néo-Renaissance de Tubize (1898) - et quelques réalisations d'esprit néo-classique, en passant par l'Art nouveau pour aboutir en fin de carrière à des

conceptions plus conventionnelles ou Beaux-Arts - hôtel de ville de Saint-Josse (1911) - ou encore inspirées par le courant Art déco tardif.
Si les aménagements de sa maison personnelle du 112 rue de Liedekerke ne touchèrent guère à l'agencement intérieur de l'édifice dont l'ornementation reste essentiellement marquée par l'esprit éclectique, la façade, complètement redessinée par l'architecte, se révèle en revanche l'une des réalisations Art nouveau marquantes de son œuvre.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 29 -06- 2000

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Jacques SIMONET

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, de la Rénovation urbaine, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Eric ANDRÉ

Copie certifiée conforme

2000

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT

KANSELARIJ

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE GEVEL, DE BEDAKING, EN VAN BEPAALDE DELEN VAN DE WONING VAN DE ARCHITECT LEON GOVAERTS, GELEGEN LIEDEKERKESTRAAT 112 TE SINT-JOOST-TEN-NODE

Kadastrale gegevens : 6de afdeling, sectie F, 1ste blad, perceel nr. 29a7.

Korte beschrijving :

Persoonlijke woning van architect Léon Govaerts die sinds 1899 haar huidig uitzicht heeft. Léon Govaerts kocht dit breed herenhuis van neoclassicistische inspiratie immers in 1864 en bracht aan de voorgevel grondige wijzigingen aan door een halve verdieping toe te voegen en het te voorzien van een polychroom decor met art-nouveau-inslag.

Het dubbelhuis telt vijf traveeën en drie bouwlagen onder een afgeronde kroonlijst die gevat is tussen twee decoratieve consoles in blauwe hardsteen. De centrale travee, in licht risaliet, wordt beklemtoond door een erker met metalen structuur en beschilderde florale motieven, juist boven de rondbogige ingang.

Panelen met gestileerde florale sgraffitomotieven verbinden de vensters van de begane grond met die van de eerste verdieping. Deze laatste worden op hun beurt bekroond door tympanen met sgraffiti. Decoratieve elementen in terracotta maken het met de witte-baksteengevel contrasterend decoratieprogramma compleet.

De laatste verdieping wordt verlicht door vijf tweelichten met arduinen tussenstijlen en aanzetstukken versierd met een vegetaal decor. Hun vormgeving en polychroom karakter zijn ontworpen in de stijl van de florale art nouveau.

Interieur : de verschillende ruimtes op de begane grond zijn gegroepeerd rond een grote vestibule met een vloer in witte en zwarte tegels volgens dambordpatroon. Deze vestibule wordt verdergezet door het trappenhuis dat verlicht wrodt door een hoge rondbogige muuropening voorzien van een glasraam met floraal motief van art-nouveau-inspiratie.

De leuning van de tweedelige wenteltrap is uitgevoerd in smeedijzer en hout. De drie voornaamste ruimtes op de begane grond, oorspronkelijk de salon, de eetkamer en het atelier, zijn telkens in een andere stijl uitgevoerd : Lodewijk XVI, art-nouveau-inspiratie voor de kroonlijst van het plafond en de schouw met gestileerde florale motieven, en beaux arts.

Op de eerste verdieping bevindt zich een hoge schouw van geaderd marmer met een neogrieks geïnspireerde fries in wit marmer waarop ruiters staan afgebeeld. Het contrast tussen het geaderde en het witte marmer van de eerste schouw wordt herhaald in een tweede, minder omvangrijke schouw.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed :

Historische en artistieke waarde

Gevormd door architect Ernest Hendrickx - leerling en medewerker van Viollet-le-Duc - en door de vernieuwende ideeën van William Morris tijdens een studieperiode in Londen, stapte Léon Govaerts gemakkelijk over van de ene stijl naar de andere. Zo debuteerde hij met eclectisch geïnspireerde gebouwen - het stadhuis van Tubize in neo-renaissancestijl (1898) - en enkele neoclassicistisch geïnspireerde panden, ging vervolgens verder in art-nouveaustijl en eindigde zijn carrière met realisaties met een conventionelere vormgeving of in beaux-arts-stijl - het gemeentehuis van Sint-Joost (1911) - of nog, met constructies geïnspireerd door de late art deco. In tegenstelling tot de binnenindeling die nauwelijks wijzigingen onderging bij de verbouwingen aan zijn persoonlijke woning in de Liedekerkestraat 112, getuigt de volledig opnieuw ontworpen gevel van één van de aspecten van het veelzijdig talent van Govaerts. Door haar evenwichtige compositie die de rijkelijke polychrome decoratie tot zijn recht doet komen, vormt deze woning een opmerkelijke realisatie in art-nouveaustijl binnen zijn oeuvre.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 29-06-2000

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Jacques SIMONET

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Stadsvernieuwing, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme

Voor eensluidend afschrift

Eric ANDRÉ

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT

KANSELARIJ

ANNEXE II A L' ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA FACADE, LA TOITURE ET CERTAINES PARTIES DE L'INTERIEUR DE LA MAISON DE L'ARCHITECTE LEON GOVAERTS SISE RUE DE LIEDEKERKE 112 A SAINT-JOSSE-TEN-NOODE.

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE GEVEL, DE BEDAKING EN VAN BEPAALDE DELEN VAN HET INTERIEUR VAN DE WONING VAN ARCHITECT LEON GOVAERTS, GELEGEN 112 LIEDEKERKESTRAAT, TE SINT-JOOST-TEN-NODE .

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

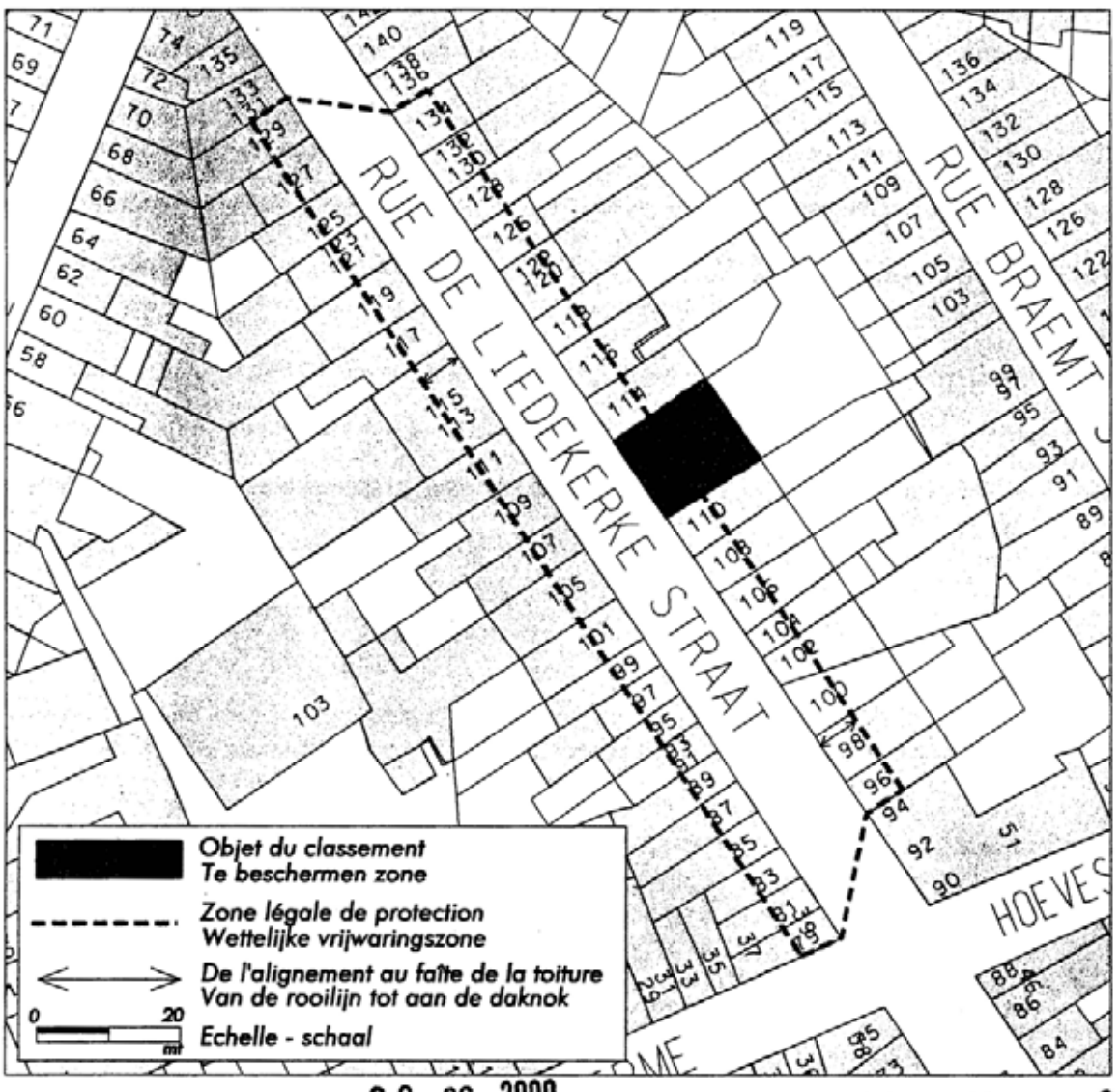

Vu pour être annexé à l'arrêté du 29 -06- 2000

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Jacques SIMONET

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 29 -06- 2000

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, de la Rénovation Urbaine, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Eric ANDRIEU

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Stadsvernieuwing, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT

CHANCELIER